

**Wyniki badań epidemiologicznych prowadzonych
w ramach programu
„Monitoring Zdrowia Jamy Ustnej” w 2010 roku.**

Badaniem w 2010 roku objęto próby populacji dzieci w wieku 6 i 12 lat oraz osób dorosłych w wieku 35–44 lat.

Badaniem stomatologicznym:

- objęto 2618 dzieci w wieku 6 lat,
- objęto 2782 dzieci w wieku 12 lat,
- objęto 2158 osób dorosłych w wieku 35–44 lat.

Użyte skróty oznaczają:

dmft - wskaźnik próchnicy w uzębieniu mlecznym,

dt - obrazuje średnią u dziecka liczbę zębów mlecznych z ubytkami próchnicowymi,

mt - średnia liczba usuniętych zębów mlecznych,

ft - składowa obrazuje średnią liczbę zębów mlecznych wypełnionych.

DMFT - wskaźnik próchnicy zębów stałych,

DT - obrazuje średnią u dziecka liczbę zębów stałych z ubytkami próchnicowymi,

MT - średnia liczba usuniętych zębów stałych,

FT - składowa obrazuje średnią liczbę zębów stałych wypełnionych.

SIC - wskaźnik Znaczącej Próchnicy (ang. Significant Caries Index).

Stan zdrowia jamy ustnej dzieci w wieku 6 lat

Badaniem stomatologicznym objęto 2618 dzieci w wieku 6 lat.

Tabela 1. Liczba dzieci w wieku 6 lat objętych badaniem w 2010 roku.

	Liczba dzieci objętych badaniem
Chłopcy	1390
Dziewczynki	1228
Miasto	1518
Wieś	1100

Tabela 2. Liczba dzieci w wieku 6 lat objętych badaniem w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Liczba dzieci objętych badaniem
Dolnośląskie	179
Kujawsko-pomorskie	181
Lubelskie	179
Lubuskie	178
Łódzkie	173
Małopolskie	198
Mazowieckie	157
Opolskie	162
Podkarpackie	172
Podlaskie	106
Pomorskie	159
Śląskie	178
Świętokrzyskie	178
Warmińsko-mazurskie	153
Wielkopolskie	177
Zachodniopomorskie	88

Tabela 3. Średnia liczba zębów stałych obecnych w jamie ustnej u badanych dzieci w wieku 6 lat.

	ŚREDNIA LICZBA ZĘBÓW STAŁYCH NA OSOBĘ
chłopcy	4,08
dziewczynki	4,54
miasto	4,35
wieś	4,23
ogółem	4,30

Tabela 4. Średnia liczba zębów stałych obecnych w jamie ustnej u badanych dzieci w wieku 6 lat.

WOJEWÓDZTWO	ŚREDNIA LICZBA ZĘBÓW STAŁYCH NA OSOBĘ
dolnośląskie	3,99
kujawsko-pomorskie	4,40
lubelskie	4,39
lubuskie	4,36
łódzkie	4,10
małopolskie	3,56
mazowieckie	6,96
opolskie	4,21
podkarpackie	3,29
podlaskie	3,92
pomorskie	3,91
śląskie	4,60
świętokrzyskie	4,66
warmińsko-mazurskie	4,03
wielkopolskie	4,20
zachodniopomorskie	4,03
ogółem	4,30

Tabela 5. Odsetek dzieci 6-letnich wolnych od próchnicy ($dmft/DMFT = 0$) z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Odsetek dzieci 6-letnich wolnych od próchnicy
chłopcy	59,3
dziewczynki	62
miasto	58,3
wieś	63,6
ogółem	61

Tabela 6. Odsetek dzieci w wieku 6 lat wolnych od próchnicy

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 6 lat wolnych od próchnicy
dolnośląskie	51,1
kujawsko-pomorskie	74,1
lubelskie	56,4
lubuskie	71,4
łódzkie	59,4
małopolskie	63,3
mazowieckie	21,5
opolskie	65,1
podkarpackie	65
podlaskie	56,1
pomorskie	78,3
śląskie	59,6
świętokrzyskie	68,3
warmińsko-mazurskie	58,4
wielkopolskie	58
zachodniopomorskie	65,9
ogółem	61

Tabela 7. Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego u dzieci w wieku 6 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego
chłopcy	0,12
dziewczynki	0,08
miasto	0,08
wieś	0,14
ogółem	0,1

Tabela 8. Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego u dzieci w wieku 6 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego
dolnośląskie	0,04
kujawsko-pomorskie	0,14
lubelskie	0,1
lubuskie	0,1
łódzkie	0,09
małopolskie	0,01
mazowieckie	0,06
opolskie	0,07
podkarpackie	0,02
podlaskie	0,42
pomorskie	0,08
śląskie	0,13
świętokrzyskie	0,13
warmińsko-mazurskie	0,14
wielkopolskie	0,24
zachodniopomorskie	0,13
ogółem	0,1

Tabela 9. Odsetek dzieci w wieku 6 lat wolnych od próchnicy ($dmft = 0$), z wartością $dmft = 1-3$ oraz $dmft \geq 4$.

	$dmft = 0$	$dmft 1-3$	$dmft \geq 4$
chłopcy	64,1	26,0	9,9
dziewczynki	66,4	26,2	7,4
miasto	62,2	27,7	10,1
wieś	69,3	24,0	6,7
ogółem	65,2	26,1	8,7

Tabela 10. Odsetek dzieci w wieku 6 lat z co najmniej 4 zębami objętymi próchnicą.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 6 lat z co najmniej 4 zębami objętymi próchnicą.
dolnośląskie	9,5
kujawsko-pomorskie	5,9
lubelskie	6,7
lubuskie	5,6
łódzkie	7,5
małopolskie	7,1
mazowieckie	35,7
opolskie	9,5
podkarpackie	5,8
podlaskie	2,8
pomorskie	3,1
śląskie	10,7
świętokrzyskie	2,8
warmińsko-mazurskie	13,1
wielkopolskie	9
zachodniopomorskie	6,8
ogółem	8,7

Tabela 11. Odsetek dzieci w wieku 6 lat z co najmniej 4 zębami z ubytkami próchnicowymi.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 6 lat z co najmniej 4 zębami z ubytkami próchnicowymi
dolnośląskie	8,9
kujawsko-pomorskie	2,8
lubelskie	5,6
lubuskie	5,6
łódzkie	6,9
małopolskie	7,1
mazowieckie	32,5
opolskie	9,3
podkarpackie	5,8
podlaskie	0,9
pomorskie	3,1
śląskie	10,1
świętokrzyskie	2,2
warmińsko-mazurskie	10,5
wielkopolskie	6,2
zachodniopomorskie	5,7
ogółem	7,8

Tabela 12. Odsetek dzieci w wieku 6 lat z usuniętym z powodu próchnicy co najmniej 1 zębem mlecznym ($mt \geq 1$), z uwzględnieniem płci i lokalizacji.

	Odsetek dzieci
chłopcy	0,6
dziewczynki	0,7
miasto	0,7
wieś	0,7
ogółem	0,7

Tabela 13. Odsetek dzieci w wieku 6 lat z usuniętym z powodu próchnicy co najmniej 1 zębem mlecznym ($mt \geq 1$) w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 6 lat z usuniętym z powodu próchnicy co najmniej 1 zębem mlecznym ($mt \geq 1$) w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	0,6
kujawsko-pomorskie	0,6
lubelskie	0,6
lubuskie	0
łódzkie	0
małopolskie	0
mazowieckie	1,3
opolskie	0
podkarpackie	1,2
podlaskie	2,8
pomorskie	0,6
śląskie	1,1
świętokrzyskie	0
warmińsko-mazurskie	0
wielkopolskie	2,8
zachodniopomorskie	0
ogółem	0,7

Tabela 14. Wartości wskaźnika znaczącej próchnicy SIC u dzieci w wieku 6 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji.

	Wartości wskaźnika znaczącej próchnicy SIC	dmft dla pozostałych 2/3
chłopcy	3	0,09
dziewczynki	2,89	0,09
miasto	2,99	0,1
wieś	2,89	0,09
ogółem	2,95	0,09

Tabela 15. Wartości wskaźnika znaczącej próchnicy SIC u dzieci w wieku 6 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Wartości wskaźnika znaczącej próchnicy SIC
dolnośląskie	3,03
kujawsko-pomorskie	2,49
lubelskie	2,6
lubuskie	2,69
łódzkie	3
małopolskie	2,87
mazowieckie	3,95
opolskie	3,29
podkarpackie	2,46
podlaskie	2,41
pomorskie	2,3
śląskie	3,08
świętokrzyskie	2,53
warmińsko-mazurskie	3,12
wielkopolskie	2,8
zachodniopomorskie	2,84
ogółem	2,95

Tabela 16. Odsetek dzieci w wieku 6 lat objętych programem profilaktycznym, z uwzględnieniem lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Odsetek dzieci w wieku 6 lat
miasto	52
wieś	36,7
ogółem	45,6

Tabela 17. Odsetek dzieci w wieku 6 lat objętych programem profilaktycznym w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 6 lat objętych programem profilaktycznym w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	52
kujawsko-pomorskie	0
lubelskie	100
lubuskie	50,6
łódzkie	46,8
małopolskie	100
mazowieckie	98,7
opolskie	0
podkarpackie	0
podlaskie	39,6
pomorskie	0,6
śląskie	0
świętokrzyskie	62,4
warmińsko-mazurskie	100
wielkopolskie	51,4
zachodniopomorskie	0
ogółem	45,6

Tabela 18. Odsetek dzieci w wieku 6 lat z uszczelnionymi stałymi w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 6 lat z uszczelnionymi stałymi w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	3,9
kujawsko-pomorskie	0
lubelskie	11,7
lubuskie	2,2
łódzkie	6,4
małopolskie	5,1
mazowieckie	16,6
opolskie	7,4
podkarpackie	2,9
podlaskie	15,1
pomorskie	3,8
śląskie	2,8
świętokrzyskie	3,4
warmińsko-mazurskie	7,8
wielkopolskie	5,6
zachodniopomorskie	0
ogółem	5,8

Tabela 19. Rozkład odsetkowy dzieci w wieku 6 lat w zależności od stwierdzonych potrzeb leczenia zachowawczego i chirurgicznego, z uwzględnieniem płci i lokalizacji.

	Brak potrzeb	profilaktyka	Wyp. na 1 pow.	Wyp. na 2 pow.	Lecz. miazgi	ekstrakcja	inne	Brak danych
chłopcy	16,3	17,6	50,4	61,8	20,9	29,1	4,2	12,2
dziewczynki	16,4	19,1	52,0	62,3	21,7	28,0	4,4	12,9
miasto	19,2	17,5	51,2	57,3	20,0	24,2	3,8	11,9
wieś	12,5	19,5	51,0	68,5	22,9	34,6	5,0	13,4
ogółem	16,3	18,3	51,1	62,0	21,2	28,6	4,3	12,5

Tabela 20. Rozkład odsetkowy dzieci w wieku 6 lat w zależności od stwierdzonych potrzeb leczenia zachowawczego i chirurgicznego w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZ TWO	Brak potrzeb	profilaktyka	Wyp. na 1 pow.	Wyp. na 2 pow.	Lecz. miazgi	ekstrakcja	inne	Brak danych
dolnośląskie	15,6	0,0	55,3	70,4	29,6	28,5	0,0	0,0
kujawsko-pomorskie	0,0	99,4	65,2	46,4	19,3	22,1	2,2	0,0
lubelskie	21,2	0,0	49,7	66,5	26,3	29,1	0,0	0,0
lubuskie	19,1	7,9	51,1	63,5	0,0	47,2	2,8	0,6
łódzkie	23,7	0,0	60,7	42,2	4,0	23,1	0,0	5,8
małopolskie	12,6	11,6	52,5	74,7	36,9	31,8	0,5	0,0
mazowieckie	10,2	49,0	40,8	66,2	20,4	33,1	12,7	63,7
opolskie	16,7	3,7	49,4	72,2	24,1	23,5	0,0	0,0
podkarpackie	9,3	0,0	16,3	80,2	33,1	39,0	34,3	97,1
podlaskie	17,9	13,2	44,3	70,8	18,9	59,4	12,3	3,8
pomorskie	22,6	30,2	37,7	61,0	28,9	30,2	0,0	2,5
śląskie	23,0	0,6	44,9	59,0	12,4	30,3	0,0	0,0
świętokrzyskie	14,6	64,0	71,9	47,8	61,8	9,6	1,7	23,6
warmińsko-mazurskie	17,6	0,0	53,6	64,7	5,2	34,0	0,0	0,0
wielkopolskie	20,9	1,1	59,3	52,5	2,3	9,6	2,8	0,0
zachodniopomorskie	19,3	0,0	65,9	54,5	3,4	12,5	3,4	0,0
ogółem	16,3	18,3	51,1	62,0	21,2	28,6	4,3	12,5

Stan zdrowia jamy ustnej

oraz potrzeby profilaktyczno-lecznicze dzieci w wieku 12 lat

Badaniem epidemiologicznym prowadzonym w roku 2010 objęto 2782 dzieci w wieku 12 lat

Tabela 21. Liczba dzieci w wieku 12 lat objętych badaniem, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Liczba dzieci
chłopcy	1347
dziewczynki	1435
miasto	1637
wieś	1145

Tabela 22. Liczba dzieci w wieku 12 lat objętych badaniem w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Liczba dzieci w wieku 12 lat objętych badaniem w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	114
kujawsko-pomorskie	195
lubelskie	185
lubuskie	180
łódzkie	183
małopolskie	188
mazowieckie	176
opolskie	162
podkarpackie	175
podlaskie	209
pomorskie	180
śląskie	188
świętokrzyskie	180
warmińsko-mazurskie	159
wielkopolskie	180
zachodniopomorskie	128

Tabela 23. Odsetek dzieci 12-letnich wolnych od próchnicy (DMFT = 0), z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Odsetek dzieci w wieku 12 lat wolnych od próchnicy
chłopcy	20
dziewczynki	14,7
miasto	20,8
wieś	12,2
ogółem	17,3

Tabela 24. Odsetek dzieci w wieku 12 lat wolnych od próchnicy (DMFT = 0) w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 12 lat wolnych od próchnicy
dolnośląskie	11,5
kujawsko-pomorskie	21,1
lubelskie	12,2
lubuskie	24,65
łódzkie	27,6
małopolskie	5,15
mazowieckie	5,15
opolskie	15,4
podkarpackie	12,3
podlaskie	12,75
pomorskie	28,4
śląskie	20,25
świętokrzyskie	18,15
warmińsko-mazurskie	18,05
wielkopolskie	13,4
zachodniopomorskie	13,7
ogółem	16,5

Tabela 25. Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego u dzieci w wieku 12 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego
chłopcy	0,52
dziewczynki	0,54
miasto	0,57
wieś	0,48
ogółem	0,53

Tabela 26. Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego u dzieci w wieku 12 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego
dolnośląskie	0,44
kujawsko-pomorskie	0,38
lubelskie	0,71
lubuskie	0,59
łódzkie	0,4
małopolskie	0,36
mazowieckie	0,62
opolskie	0,51
podkarpackie	0,38
podlaskie	0,48
pomorskie	0,61
śląskie	0,74
świętokrzyskie	0,65
warmińsko-mazurskie	0,82
wielkopolskie	0,41
zachodniopomorskie	0,43
ogółem	0,53

Tabela 27. Odsetek dzieci w wieku 12 lat wolnych od próchnicy ($DMFT = 0$), z wartością $DMFT = 1-3$ i $DMFT \geq 4$, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	dmft = 0	dmft 1-3	dmft ≥ 4
chłopcy	20	41,7	38,2
dziewczynki	14,7	41	44,3
miasto	20,8	44	35,2
wieś	12,2	37,6	50,1
ogółem	17,3	41,4	41,3

Tabela 28. Odsetek dzieci w wieku 12 lat z co najmniej 4 zębami objętymi próchnicą w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 12 lat z co najmniej 4 zębami objętymi próchnicą w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	43
kujawsko-pomorskie	29,7
lubelskie	50,8
lubuskie	26,7
łódzkie	27,9
małopolskie	67
mazowieckie	69,3
opolskie	34,6
podkarpackie	43,4
podlaskie	41,6
pomorskie	21,7
śląskie	36,2
świętokrzyskie	33,9
warmińsko-mazurskie	39,6
wielkopolskie	47,8
zachodniopomorskie	51,6
ogółem	41,3

Tabela 29. Rozkład odsetkowy wartości składowej DT u dzieci w wieku 12 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania

	DT=0	DT=1	DT=2	DT=3	DT≥4
chłopcy	47,1	18,9	12,8	7,3	13,8
dziewczynki	45,3	18,1	13,7	8,1	14,8
miasto	51,4	18,8	12,6	6,4	10,9
wieś	38,8	18,1	14,2	9,7	19,2
ogółem	46,2	18,5	13,3	7,7	14,3

Tabela 30. Odsetek dzieci w wieku 12 lat z co najmniej 4 zębami z ubytkami próchnicowymi w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 12 lat z co najmniej 4 zębami z ubytkami próchnicowymi w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	21,9
kujawsko-pomorskie	13,8
lubelskie	9,7
lubuskie	5,6
łódzkie	14,8
małopolskie	37,8
mazowieckie	15,9
opolskie	13,6
podkarpackie	21,7
podlaskie	16,7
pomorskie	5
śląskie	6,4
świętokrzyskie	5
warmińsko-mazurskie	3,1
wielkopolskie	18,9
zachodniopomorskie	21,9
ogółem	14,3

Tabela 31. Odsetek dzieci w wieku 12 lat z usuniętym z powodu próchnicy co najmniej 1 zębem stałym ($MT \geq 1$), z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Odsetek dzieci w wieku 12 lat z usuniętym z powodu próchnicy
chłopcy	3,9
dziewczynki	5,3
miasto	2,9
wieś	7
ogółem	4,6

Tabela 32. Odsetek dzieci w wieku 12 lat z usuniętym z powodu próchnicy co najmniej 1 zębem stałym ($MT \geq 1$) w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 12 lat z usuniętym z powodu próchnicy co najmniej 1 zębem stałym ($MT \geq 1$)
dolnośląskie	2,6
kujawsko-pomorskie	5,6
lubelskie	1,1
lubuskie	6,1
łódzkie	3,8
małopolskie	7,4
mazowieckie	1,7
opolskie	3,7
podkarpackie	6,3
podlaskie	1,9
pomorskie	4,4
śląskie	4,8
świętokrzyskie	3,3
warmińsko-mazurskie	4,4
wielkopolskie	8,9
zachodniopomorskie	7,8
ogółem	4,6

Tabela 33. Wartości wskaźnika SIC badanej populacji dzieci w wieku 12 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Wartości wskaźnika SIC	DMFT dla pozostałych 2/3
chłopcy	6,09	1,65
dziewczynki	6,06	1,85
miasto	5,92	1,63
wieś	6,22	1,97
ogółem	6,07	1,75

Tabela 34. Odsetek dzieci w wieku 12 lat objętych programem profilaktycznym, z uwzględnieniem lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Odsetek dzieci w wieku 12 lat
Miasto	77,3
Wieś	61,5
Ogółem	70,8

Tabela 35. Odsetek dzieci w wieku 12 lat objętych programem profilaktycznym w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 12 lat objętych programem profilaktycznym
dolnośląskie	60,5
kujawsko-pomorskie	0
lubelskie	100
lubuskie	97,2
łódzkie	100
małopolskie	45,7
mazowieckie	98,3
opolskie	100
podkarpackie	100
podlaskie	99
pomorskie	99,4
śląskie	53,2
świętokrzyskie	20,6
warmińsko-mazurskie	100
wielkopolskie	45,9
zachodniopomorskie	0
ogółem	70,8

Tabela 36. Odsetek dzieci w wieku 12 lat z uszczelnionymi zębami stałymi w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek dzieci w wieku 12 lat z uszczelnionymi zębami stałymi
dolnośląskie	12,3
kujawsko-pomorskie	20
lubelskie	33
lubuskie	19,4
łódzkie	19,7
małopolskie	20,7
mazowieckie	31,3
opolskie	21
podkarpackie	5,1
podlaskie	38,3
pomorskie	13,9
śląskie	18,6
świętokrzyskie	12,8
warmińsko-mazurskie	35,2
wielkopolskie	22,8
zachodniopomorskie	10,9
ogółem	21,5

Tabela 37. Rozkład odsetkowy dzieci w wieku 12 lat w zależności od stwierdzonych potrzeb leczenia zachowawczego i chirurgicznego w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZT WO	Brak potrzeb	profilak tyka	Wyp. na 1 pow.	Wyp. na 2 pow.	Lecz. miazgi	ekstra kcja	inne	Brak danych
dolnośląskie	30,7	7,9	57,0	24,6	7,0	0,0	2,6	0,0
kujawsko- pomorskie	0,0	100,0	56,4	14,4	7,7	1,5	0,5	0,0
lubelskie	44,9	30,3	35,1	24,3	2,7	2,7	0,0	0,0
lubuskie	32,2	42,2	38,3	16,7	1,7	11,7	1,1	0,0
łódzkie	55,7	0,0	39,3	7,1	3,8	4,9	5,5	0,0
małopolskie	14,4	1,6	73,4	52,7	13,8	7,4	0,0	0,0
mazowieckie	4,5	88,6	53,4	23,3	3,4	4,5	1,7	70,5
opolskie	30,9	50,6	46,3	23,5	2,5	6,8	0,0	0,0
podkarpackie	27,4	27,4	46,9	41,1	7,4	6,9	6,3	65,1
podlaskie	19,1	53,1	52,2	22,0	7,7	3,3	1,0	24,9
pomorskie	0,6	96,7	31,1	13,3	5,6	3,9	0,0	0,0
śląskie	68,6	0,0	25,5	11,7	1,1	2,7	0,0	0,5
świętokrzyskie	8,9	75,0	43,9	12,2	12,8	11,7	35,6	24,4
warmińsko- mazurskie	73,6	0,0	18,9	10,1	3,1	1,9	0,6	0,0
wielkopolskie	30,0	16,1	66,1	12,8	1,7	6,1	0,6	0,0
zachodniopomo rskie	30,5	2,3	61,7	33,6	0,8	1,6	6,3	0,8
ogółem	29,0	38,7	46,4	21,2	5,3	5,0	3,8	12,1

Tabela 38. Rozkład odsetkowy dzieci w wieku 12 lat z najwyższymi wartościami wskaźnika CPI, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	0-zdrowe przyzębie	1-krwawienie z dziąseł	2-kamień nazębny
chłopcy	56,7	30,9	12,4
dziewczynki	64,4	24,9	10,7
miasto	60,7	27,4	11,9
wieś	60,6	28,4	11
ogółem	60,7	27,8	11,5

Tabela 39. Rozkład odsetkowy dzieci w wieku 12lat z najwyższymi wartościami wskaźnika CPI w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	NAJWYŻSZA STWIERDZANA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA CPI					
	0 zdrowe przyzę- bie	1 krwawieni e z dziąseł	2 kamień nazębny	3 płytkie kieszonki	4 głębokie kieszonki	wyłączeni z badania
dolnośląskie	81,6	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0
kujawsko-pomorskie	54,9	39,5	5,6	0,0	0,0	0,0
lubelskie	37,8	45,9	16,2	0,0	0,0	0,0
lubuskie	46,1	32,2	21,7	0,0	0,0	0,0
łódzkie	66,1	31,1	2,7	0,0	0,0	0,0
małopolskie	63,8	1,1	35,1	0,0	0,0	0,0
mazowieckie	36,9	41,5	21,6	0,0	0,0	0,0
opolskie	72,8	24,1	3,1	0,0	0,0	0,0
podkarpackie	48,0	49,1	2,9	0,0	0,0	0,0
podlaskie	96,7	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
pomorskie	78,9	18,3	2,8	0,0	0,0	0,0
śląskie	44,1	48,4	7,4	0,0	0,0	0,0
świętokrzyskie	75,0	13,9	11,1	0,0	0,0	0,0
warmińsko- mazurskie	50,3	21,4	28,3	0,0	0,0	0,0
wielkopolskie	38,9	43,3	17,8	0,0	0,0	0,0
zachodniopomorskie	89,8	6,3	3,9	0,0	0,0	0,0
ogółem	60,7	27,8	11,5	0,0	0,0	0,0

Stan zdrowia jamy ustnej
i potrzeby leczniczo-profilaktyczne osób
w wieku 35–44 lat

Badaniem epidemiologicznym prowadzonym w roku 2010 objęto 2158 osób dorosłych w wieku 35–44 lat.

Tabela 40. Liczba zbadanych osób w wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Liczba zbadanych
mężczyźni	900
kobiety	1256
miasto	1265
wieś	893

Tabela 41. Liczba zbadanych osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Liczba zbadanych osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	168
kujawsko-pomorskie	111
lubelskie	165
lubuskie	80
łódzkie	160
małopolskie	161
mazowieckie	180
opolskie	149
podkarpackie	160
podlaskie	105
pomorskie	149
śląskie	174
świętokrzyskie	110
warmińsko-mazurskie	112
wielkopolskie	114
zachodniopomorskie	60

Tabela 42. Odsetek bezzębnych osób w wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Odsetek bezzębnych osób
mężczyźni	1,9
kobiety	1,2
miasto	1
wieś	2,1
ogółem	1,5

Tabela 43. Odsetek bezzębnych osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Odsetek bezzębnych osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	0
kujawsko-pomorskie	1,8
lubelskie	0,6
lubuskie	2,5
łódzkie	5,1
małopolskie	0,6
mazowieckie	4,4
opolskie	0
podkarpackie	1,3
podlaskie	1,9
pomorskie	0
śląskie	0
świętokrzyskie	1,8
warmińsko-mazurskie	0
wielkopolskie	0
zachodniopomorskie	6,7
ogółem	1,5

Tabela 44. Średnia liczba zachowanych własnych zębów u osób w wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Średnia liczba zachowanych własnych zębów
mężczyźni	25,1
kobiety	25,5
miasto	26,2
wieś	24,2
ogółem	25,3

Tabela 45. Średnia liczba zachowanych własnych zębów u osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Średnia liczba zachowanych własnych zębów u osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.
dolnośląskie	27,3
kujawsko-pomorskie	23,9
lubelskie	25,6
lubuskie	27,1
łódzkie	23,1
małopolskie	25,4
mazowieckie	25,1
opolskie	27,8
podkarpackie	22,5
podlaskie	21,9
pomorskie	27,7
śląskie	25,4
świętokrzyskie	24
warmińsko-mazurskie	25,1
wielkopolskie	27,5
zachodniopomorskie	25,8
ogółem	25,3

Tabela 46. Wartości składowych wskaźnika DMFT u osób wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	FT	MT	DT
mężczyźni	8,64	4,95	3,44
kobiety	9,72	4,47	2,63
miasto	9,99	4,07	2,65
wieś	8,26	5,52	3,41
ogółem	9,27	4,67	2,97

Tabela 47. Wartości składowych wskaźnika DMFT u osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	FT	MT	DT
dolnośląskie	11,7	2,86	2,83
kujawsko-pomorskie	8,42	5,71	1,82
lubelskie	10,91	4,92	2,22
lubuskie	11,01	2,76	1,08
łódzkie	11,1	5,29	2,88
małopolskie	8,43	5,84	3,3
mazowieckie	8,6	4,16	5,03
opolskie	7,44	2,11	3,23
podkarpackie	4,46	5,66	6,53
podlaskie	7,86	8,4	3,1
pomorskie	11,4	3,12	0,74
śląskie	9,48	5,37	1,92
świętokrzyskie	10,57	7,45	1,55
warmińsko-mazurskie	11,89	4,52	1,04
wielkopolskie	6,68	2,99	4,75
zachodniopomorskie	8,2	3,83	4,18
ogółem	9,27	4,67	2,97

Tabela 48. Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego u osób wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego
mężczyźni	0,72
kobiety	0,79
miasto	0,79
wieś	0,71
ogółem	0,76

Tabela 49. Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego u osób wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Wartości wskaźnika leczenia zachowawczego
dolnośląskie	0,8
kujawsko-pomorskie	0,82
lubelskie	0,83
lubuskie	0,91
łódzkie	0,79
małopolskie	0,72
mazowieckie	0,63
opolskie	0,7
podkarpackie	0,41
podlaskie	0,72
pomorskie	0,94
śląskie	0,83
świętokrzyskie	0,87
warmińsko-mazurskie	0,92
wielkopolskie	0,58
zachodniopomorskie	0,66
ogółem	0,76

Tabela 50. Stan przyzębia badanej populacji osób w wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania.

	0	1	2	3	4
mężczyźni	21,1	17,6	46,3	13,6	1,4
kobiety	26,8	22,9	37,9	11,2	1,2
miasto	25,9	18,5	43,8	10,8	1
wieś	22,5	23,6	38	14,2	1,7
ogółem	24,5	20,6	41,4	12,2	1,3

Tabela 51. Stan przyzębia badanej populacji osób w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	NAJWYŻSZA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA CPI					
	0	1	2	3	4	wyłączeni z badania
dolnośląskie	51,8	29,2	17,9	1,2	0,0	0,9
kujawsko-pomorskie	23,4	3,6	1,8	64,9	6,3	0,4
lubelskie	12,7	23,6	46,7	17,0	0,0	0,9
lubuskie	25,0	5,0	70,0	0,0	0,0	0,4
łódzkie	20,6	46,9	31,3	1,3	0,0	0,9
małopolskie	27,3	2,5	59,0	6,8	4,3	0,4
mazowieckie	8,9	16,7	32,2	40,6	1,7	0,9
opolskie	36,9	28,9	29,5	4,0	0,7	0,4
podkarpackie	10,0	58,1	31,3	0,6	0,0	0,9
podlaskie	29,5	5,7	54,3	6,7	3,8	0,4
pomorskie	43,6	6,0	36,9	12,8	0,7	0,9
śląskie	21,8	27,0	45,4	5,7	0,0	0,4
świętokrzyskie	8,2	15,5	60,0	13,6	2,7	0,9
warmińsko-mazurskie	22,3	7,1	58,0	10,7	1,8	0,4
wielkopolskie	18,4	8,8	68,4	4,4	0,0	0,9
zachodniopomorskie	36,7	11,7	51,7	0,0	0,0	0,4
ogółem	24,5	20,6	41,4	12,2	1,3	0,9

Tabela 52. Średnia liczba zdrowych sekstantów na osobę w wieku 35–44 lat, z uwzględnieniem płci i lokalizacji miejsca zamieszkania

	Średnia liczba zdrowych sekstantów
mężczyźni	2,9
kobiety	3,2
miasto	3,3
wieś	2,7
ogółem	3,1

Tabela 53. Średnia liczba zdrowych sekstantów na osobę w wieku 35–44 lat w poszczególnych województwach.

WOJEWÓDZTWO	Średnia liczba zdrowych sekstantów
dolnośląskie	4,8
kujawsko-pomorskie	2,1
lubelskie	2,3
lubuskie	3,9
łódzkie	1,7
małopolskie	3,4
mazowieckie	2,2
opolskie	3,9
podkarpackie	2,0
podlaskie	3,6
pomorskie	4,8
śląskie	3,0
świętokrzyskie	2,5
warmińsko-mazurskie	2,3
wielkopolskie	3,4
zachodniopomorskie	4,9
ogółem	3,1

Porównanie wyników wcześniejszych badań stanu jamy ustnej badanych grup wiekowych populacji polskiej

Tabela 54. Odsetek dzieci w wieku 6 lat z próchnicą zębów w latach 1995–2010.

	Odsetek dzieci
1995	87,4
2000	87,9
2005	86,9
2010	39,5

Tabela 55. Zestawienie porównawcze odsetka dzieci w wieku 12 lat wolnych od próchnicy w latach 1995–2010.

	Odsetki dzieci wolnych od próchnicy
1995	9,5
2000	12,1
2005	16,4
2007	19,3
2010	17,3

Uwarunkowania stanu zdrowotnego jamy ustnej dzieci w wieku 6 lat

Tabela 56. Termin ostatniej wizyty u dentysty i pediatry.

TERMIN WIZYTY	Odsetek
<6 m-cy	45,1
7-12 m-cy	17,7
>1 rok	13,7
Nie pamiętam	3,6
Nigdy	19,4
Brak danych	0,5

Tabela 57. Termin ostatniej wizyty 6-letnich dzieci u dentysty w środowisku miejskim

TERMIN WIZYTY	Odsetek
<6 m-cy	49,5
7-12 m-cy	18,1
>1 rok	11,9
Nie pamiętam	3
Nigdy	17,1
Brak danych	0,4

Tabela 58. Pora dnia, w której 6-letnie dzieci myją zęby.

PORA DNIA	Odsetek
Przed śniadaniem	9
Po śniadaniu	12,4
Po obiedzie	1,3
Po kolacji	32
Po śniadaniu i kolacji	41,5
Po każdym posiłku	2,9
Brak danych	0,8

Tabela 59. Wiedza matek o obecności fluoru w paście używanej przez ich dziecko.

WIEDZA MATEK	Odsetek
Tak	84
Nie	6,4
Nie wiem	6,8
Nie używam	0,2
Brak danych	2,6

Tabela 60. Różne metody pomocy 6-letnim dzieciom podczas mycia zębów.

METODY POMOCY	Odsetek
Kierowanie ruchami ręki dziecka	13,4
Sam rodzic czyści zęby dziecka	5,9
Jednoczesne mycie własnych zębów i dziecka	19,9
Sprawdzanie czystości zębów po umyciu	19,3
Bieżąca obserwacja i polecenia słowne	30,5
Kontrola czasu trwania mycia	5,4
Brak danych	5,5

Tabela 61. Opinia matek o stanie uzębienia ich dzieci

OPINIA	Odsetek
Bardzo dobry, dobry	28,8
Zadowalający	39,1
Zły, bardzo zły	29,4
Brak danych	2,7

Tabela 62. Częstotliwość konsumpcji przez 6-letnie dzieci poszczególnych posiłków (w %).

CZĘSTOTLIWOŚĆ	KATEGORIE POSIŁKÓW				
	Pierwsze śniadanie	Drugie śniadanie	Obiad	Pod-wieczorek	Kolacja
Brak danych	1,4	9,2	0,9	6,4	0,8
Codziennie	90,3	67,0	98,1	61,7	96,0
Czasem	6,4	17,5	0,8	24,8	2,8
Rzadko	1,5	4,7	0,2	5,6	0,3
Wcale	5	1,6	0	1,5	0,1

Tabela 63. Rodzaj i częstotliwość spożywania wybranych produktów przez dzieci (w %).

PRODUKT	CZĘSTOTLIWOŚĆ				
	Kilka razy dziennie	Raz dziennie	Rzadko	Wcale	Brak danych
Słodzone mleko	6,4	21,0	32,9	29,9	9,8
Słodzona herbata	36,3	31,2	23,1	6,2	3,1
Słodzone napoje gazowane	11,1	8,8	49,0	25,1	6,0
Cukierki, lizaki	10,1	31,4	53,7	2,1	2,7
Czekolada, batony	6,2	32,9	55,5	2,1	3,3
Ciastka, pączki, słodkie bułki	3,6	26,4	62,3	3,8	3,9
Białe pieczywo	57,6	31,5	7,8	0,8	2,3
Chipsy	1,6	7,4	71,1	16,2	3,7
Lody	1,6	5,5	84,7	5,0	3,1
Jogurt, kefir, mleko naturalne	28,2	50,9	14,8	3,7	2,4
Surowe warzywa	7,5	31,3	47,7	10,6	2,9
Chleb razowy	3,8	10,0	43,6	38,8	3,8
Napoje bez cukru	39,6	18,1	31,1	8,0	3,1
Guma do żucia bez cukru	6,4	15,0	54,9	20,6	3,2
Guma do żucia z cukrem	1,4	3,9	47,7	41,7	5,3

Tabela 64. Sposoby ograniczania słodyczy.

SPOSOBY	Odsetek
Tylko 1 dzień w tygodniu	2,7
Przygotowywanie posiłków niskosłodzonych	27,6
Bieżące nakazy/zakazy	19,5
Wydzielanie słodyczy	28,5
Stosowanie zamienników np. Słodkie owoce	3
Inne, np. pouczanie babci	1,3
Brak danych	17,4

Tabela 65. Przekarmianie i podawanie w nadmiarze dziecku słodyczy przez innych członków rodziny, np. babcie.

	Odsetek
Tak	13,4
Nie	33,6
Rzadko	51
Brak danych	2

Tabela 66. Świadomość matek w zakresie zapobiegania próchnicy (w %).

TWIERDZENIE	PRAWDA	FAŁSZ	TRUDNO POWIEDZIEĆ	BRAK DANYCH
Dzieci powinny korzystać z regularnych wizyt u dentysty co 6-8 miesięcy	88,8	0,8	8,5	1,9
Szczotkowanie zębów zapobiega powstawaniu próchnicy	88,0	3,1	7,3	1,6
Nadużywanie cukru powoduje ubytki próchnicowe	89,2	1,9	7,1	1,8
Rodzice powinni ograniczać spożywanie słodyczy przez dzieci	91,0	1,1	6,6	1,3
Dzieciom przed 10 rokiem życia dorośli powinni pomagać (kontrolować) w czyszczeniu zębów	71,0	7,3	20,0	1,8
Preparaty fluorowe (żele, płukanki) pomagają chronić zęby przed próchnicą	69,4	2,0	26,8	1,8
Częste pojadanie pomiędzy głównymi posiłkami, tzw. przekąski, przyczyniają się do powstawania próchnicy	54,4	9,3	33,8	2,5
Zęby mleczne nie wymagają takiej troski jak stałe, ponieważ wkrótce wypadną	11,7	73,6	13,1	1,6
Próchnica z zębów mlecznych „przenosi się” na zdrowe zęby stałe	57,1	8,4	32,7	1,8
Jeżeli rodzic ma „słabe” zęby, to dziecko też będzie miało „słabe” zęby, niezależnie od tego czy będzie o nie dbało czy nie	11,0	40,0	46,9	2,1
„Wcześnieiki” mają większe problemy z zębami niż dzieci urodzone w terminie	7,6	23,9	66,3	2,2
Nitka dentystyczna służy wyłącznie do usuwania resztek pokarmowych, a nie do usuwania płytki nazębnej	66,2	10,9	20,1	2,8

Tabela 67. Samoocena wiedzy na temat pielęgnacji uzębienia u siebie i dziecka (w %)

	Samoocena wiedzy w %
Bardzo duża	11,3
Dostateczna	74,9
Ograniczona	1,1
Niewystarczająca	1,7
Brak danych	1,1

Tabela 68. Aktualne poszukiwanie (pogłębianie) wiedzy stomatologicznej przez matki (w %).

	%
Intensywnie	14,3
Okazjonalnie	64,6
Już posiada	8,4
Brak potrzeby	11
Brak danych	1,6

Tabela 69. Źródła wiedzy stomatologicznej, z których korzystają matki (respondent mógł wskazać więcej niż jedno źródło).

	%
Lekarz stomatolog	73,9
Czasopisma	26,6
Inny lekarz	19,3
Książki	17,3
Telewizja	13,4
Własna matka	3,5
Radio	3,5
Inne źródła	2,5
Przyjaciółka	2,5
Wychowawca w przedszkolu	0,3

Tabela 70. Deklarowana przez matki częstotliwość czyszczenia własnych zębów (w %).

	%
Brak danych	1
Sporadycznie, wcale	1,1
1-3 x tygodniowo	3,4
1x dziennie	12
2x dziennie	66,8
>=3x dziennie	167

Tabela 71. Termin ostatniej wizyty u lekarza dentysty matek wychowujących 6-letnie dzieci (w %).

	%
Brak danych	1,1
6-12 miesięcy	60,7
Przed rokiem	22,3
2 lata temu	8,8
Nie pamiętam	6,8
Nigdy	0,4

Tabela 72. Rodzaje placówek dentystycznych odwiedzanych przez matki.

	%
Brak danych	1,3
Publiczne	23,9
prywatne	50,5
Raz tu, raz tu	24,3

Tabela 73. Znajomość przez matki podstawowych metod zapobiegania próchnicy (respondentki wskazywały jedną lub kilka metod).

	%
Brak danych	18,6
Właściwe szczotkowanie zębów	84,6
Stosowanie pasty do zębów zawierającej fluor	63,1
Stosowanie preparatów bogatych we fluor	27,5
Płukanie jamy ustnej wodą	4,6
Używanie wykałaczek	4,6

Tabela 74. Kategorie placówek dentystycznych, w których leczą się 6-letnie dzieci (w %), oraz odsetki dzieci, które nigdy nie były u dentysty.

WOJEWÓDZTWO	KATEGORIE PLACÓWEK			Jeszcze nie było u dentysty
	Brak danych	Publiczne	Prywatne	
dolnośląskie	1,7	36,3	42,5	19,6
kujawsko-pomorskie	1,7	33,1	38,1	27,1
lubelskie	1,7	35,2	49,7	13,4
lubuskie	0,6	42,7	40,4	16,3
łódzkie	3,5	37,6	47,4	11,6
małopolskie	0,5	29,8	53,5	16,2
mazowieckie	1,3	25,5	61,8	11,5
opolskie	1,9	27,2	53,1	17,9
podkarpackie	0,6	34,9	43,6	20,9
podlaskie	1,9	47,2	38,7	12,3
pomorskie	1,3	28,9	51,6	18,2
śląskie	0	42,1	48,3	9,6
świętokrzyskie	1,1	32	52,2	14,6
warmińsko-mazurskie	1,3	58,8	26,8	13,1
wielkopolskie	1,1	46,9	39,5	12,4
zachodniopomorskie	1,1	37,5	26,1	35,2

Uwarunkowania stanu zdrowotnego jamy ustnej 12-letnich uczniów

Tabela 75. Samoocena stanu uzębienia uczniów wg płci (w %).

	Stan uzębienia					Ogółem
	Brak danych	Bardzo dobry	Dobry	Niezadowolający	Bardzo zły	
Chłopcy	51,6	45,2	49,0	48,7	63,6	48,4
Dziewczęta	48,4	54,8	51,0	51,3	36,4	51,6
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 76. Samoocena stanu uzębienia uczniów wg środowiska miasto/ wieś (w %)

	Stan uzębienia					Ogółem
	Brak danych	Bardzo dobry	Dobry	Niezadowolający	Bardzo zły	
Miasto	51,6	68,3	58,3	53,5	27,3	58,8
Wieś	48,4	31,7	41,7	46,5	72,7	41,2
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 77. Główna przyczyna negatywnej oceny własnego uzębienia

	%
Niewłaściwe położenie zębów, krzywe zęby	17
Przebarwienia posiadanych zębów	3,8
Brzydki kolor zębów	7,6
Liczne ubytki próchnicowe	3,4
Nieprzyjemny zapach	2,6
Inne przyczyny	1,5
Brak danych (pozytywna samoocena)	64,2

Tabela 78. Przykre doznania dentystyczne z ostatnich 12 miesięcy

	%
Silny ból jednego zęba	24,5
Silny ból dwu lub więcej zębów	3,2
Pojawienie się jednego ubytku próchnicowego	9,3
Pojawienie się dwóch ubytków próchnicowych	3,6
Pojawienie się trzech ubytków próchnicowych	1,9
Usunięcie jednego zęba stałego z powodu próchnicy	1,9
Usunięcie dwóch zębów stałych z powodu próchnicy	1,3
Odczuwanie bólu zęba w czasie jedzenia słodkich lub kwaśnych pokarmów	33
Opuszczenie zajęć szkolnych z powodu silnego bólu zęba/ów	2

Tabela 79. Potrzeby profilaktyczno-lecznicze 12-letnich uczniów

	%
Należy zaplombować ubytek próchnicowy w jednym zębie	18,6
Należy zaplombować ubytek próchnicowy w dwóch zębach	7,8
Należy zaplombować ubytek próchnicowy w trzech zębach	3,1
Należy zaplombować ubytek próchnicowy w czterech zębach	2,4
Ubytki próchnicowe są bardzo głębokie	3,4
Ubytki próchnicowe są raczej niewielkie i płytkie	14,8
Należy usunąć jeden ząb stały z powodu próchnicy	2
Należy usunąć dwa zęby stałe z powodu próchnicy	1,4
Należy staranniej czyścić zęby	21,3
Zęby wymagają leczenia ortodontycznego	28,4
Należy leczyć krwawiące dziąsła	8
Zęby nie wymagają leczenia	24,3

Tabela 80. Czas ostatniej wizyty u dentysty

	%
W czasie ostatnich 6 miesięcy	51,7
W czasie ostatnich 12 miesięcy	21,2
W czasie ostatnich 2 lat	13,7
Ponad 2 lata temu lub jeszcze dawniej	10,2
Brak danych	3,1

Tabela 81. Miejsce (charakter placówki) ostatniej wizyty dentystycznej.

	%
Poradnia rejonowa	14,3
Wiejski ośrodek zdrowia	12,7
Szkolny gabinet dentystyczny	12,0
Prywatny gabinet	47,4
Spółdzielnia lekarska	4,6
Inne miejsce	4,0
Brak danych	5,0

Tabela 82. Aktywność profilaktyczna dentysty/asystentki dentystycznej podczas ostatniej wizyty (ostatnich wizyt).

	%
Poinstruował jak myć zęby	32,7
Poinstruował jak stosować nić i szczoteczkę	13,7
Wskazał właściwą pastę	36,2
Wskazał preparaty fluorowe	11,9
Poinstruował o kariostatycznej diecie	17,6

Tabela 83. Częstotliwość mycia zębów przez 12-letnich uczniów

	%
Dwa i więcej razy dziennie	58,4
Jeden raz dziennie	26,8
Czasem zapominam	9
Raz na kilka dni	2,7
Bardzo rzadko lub wcale	1,4
Brak danych	1,8

Tabela 84. Używanie nici dentystycznych i jej znajomość przez 12-letnie dzieci.

	%
Brak znajomości nici	6,2
Nigdy nie używa	59,3
Codziennie używa	5,7
Raz na kilka dni	11,3
Raz na tydzień	6,5
Raz w miesiącu	8,6
Brak danych	2,2

Tabela 85. Akcja fluoryzacji zębów w bieżącym roku szkolnym.

	%
Tak, była prowadzona	70,6
Nie, nie było	27,3
Brak danych	2,1

Tabela 86. Znajomość przez 12-letnich uczniów podstawowych zagadnień z problematyki dentystycznej

TWIERDZENIE	PRAWDA	FALSZ	NIE WIEM
Istnieją preparaty o większym stężeniu fluoru (żele, płukanki) niż to stężenie jakie jest w pastach	40,6	9,9	44,5
Próchnica zębów szczególnie intensywnie rozwija się u dzieci i młodzieży	66,9	8,7	20,3
Próchnica zębów jest schorzeniem dziedzicznym	16,2	42,8	36,2
Związki fluoru przenikają do zębów i czynią je odpornymi na próchnicę	54,9	6,2	33,7
Zjedzenie po kolacji jabłka spełnia tę samą rolę oczyszczania zębów jak ich szczotkowanie	15,4	57,2	22,1
Przeznaczeniem nici dentystycznych jest usuwanie resztek pokarmowych	81,2	4,0	10,1
Pojadanie pomiędzy głównymi posiłkami zwiększa zapadalność na próchnicę	32,9	18,9	43,0
W polskich sklepach jest dostępna sól fluorkowana	15,3	21,4	58,3
Troszczenie się o zęby mleczne nie ma większego znaczenia, ponieważ zęby mleczne są zastępowane zębami stałymi	32,8	41,1	20,8

Tabela 87. Źródło/źródła wiedzy o problematyce dentystycznej wskazane przez 12-letnie dzieci

	%
Stomatolog pracujący w placówce publicznej	22,9
Stomatolog pracujący w placówce prywatnej	29,7
Nauczyciel	4,8
RTV	7,9
Rodzina	21,1
Pisma młodzieżowe, plakaty, ulotki	4,6
Koledzy/koleżanki	1,4
Inne źródła np. Internet	3,2
Brak danych	4,3

Tabela 88. Rodzaj produktów spożywczych kupowanych przez uczniów w sklepikach szkolnych (w %).

PRODUKTY SPOŻYWCZE	BRAK DANYCH	CODZIENNIE	CO 2-3 DNI	RAZ W TYGODNIU	RAZ W MIESIĄCU	SPORADYCZNIE LUB WCAŁE
Kanapka z serem lub wędliną	39,5	5,4	4,4	3,9	3,1	43,8
Salatka jarzynowa	42,6	0,7	1,8	2,1	2,1	50,7
Świeże owoce	41,3	6,6	5,5	4,0	3,9	38,7
Hot-dog, hamburger	42,0	1,7	2,8	4,3	6,2	43,0
Pączek	37,1	4,5	9,0	9,2	12,3	27,9
Lukrowana (słodka) bułka	40,9	3,2	6,6	8,4	8,8	32,0
Ciastko z kremem	42,3	2,5	4,3	5,5	7,3	38,2
Paluszki	39,2	4,1	7,9	10,8	12,5	25,5
Cukierki, lizak	36,4	7,5	13,2	15,2	11,2	16,5
Czekolada, baton	37,2	6,9	13,8	14,1	10,7	17,4
Chipsy	35,4	7,4	12,3	13,0	11,3	20,6
Guma do żucia bez cukru	39,5	9,3	11,1	8,8	6,4	24,9
Mleko, jogurt, kefir	42,7	8,2	6,6	4,3	3,6	34,7
Napoje słodzone (pepsi, cola, oranżada)	38,0	8,0	12,0	11,2	10,0	20,8
Soki owocowe	38,0	12,5	12,7	10,8	7,6	18,4
Woda mineralna	37,9	14,7	11,5	8,8	7,9	19,3
Lody	39,5	4,6	6,8	7,4	10,7	31,0

(*) – brak danych informuje m. in.o tym odsetku uczniów, którzy nie kupują danego produktu z powodu bądź braku sklepiku w szkole bądź braku zainteresowania danym produktem

Tabela 89. Częstotliwość spożywania przez uczniów poszczególnych posiłków (w %)*

	I ŚNIADANIE	II ŚNIADANIE	PODWIECZOREK	KOLACJA
Brak danych	3,7	5,5	6,6	4,1
Jem zawsze	65,3	40,4	34,0	78,5
Czasem nie jem	24,7	38,5	37,3	14,9
Nigdy nie jem	6,3	15,5	22,0	2,4

* - celowo nie uwzględniono „obiadu” w przekonaniu o jego spożywaniu przez całą populację badanych dzieci.

Uwarunkowania stanu zdrowotnego jamy ustnej osób dorosłych w wieku 35–44 lat

Tabela 90. Struktura badanej populacji osób w wieku 35–44 lat wg płci (w %).

	%
Kobiety	60,3
Mężczyźni	38
Brak danych	1,7

Tabela 91. Różnice środowiskowe miasto/wieś (w % – przykład).

Środowisko miejskie/ wiejskie	„Fluorkowanie wody zmniejsza próchnicę”			
	Brak danych	Prawda	Falsz	Nie wie
miasto	3,1	41,1	9,6	46,2
wieś	3,8	33,4	10,2	52,6
Ogółem	3,4	37,9	9,9	48,8

Tabela 92. Struktura badanej populacji wg wykształcenia (w %).

	%
Podstawowe	12
Średnie	47,4
Wyższe	38,5
Brak danych	2,1

Tabela 93. Sytuacja materialna badanej populacji (w %).

	%
Brak danych	2,2
Lepsza lub dużo lepsza od przeciętnej	10,6
Przeciętna	73,7
Gorsza od przeciętnej	10,9
Dużo gorsza	2,6

Tabela 94. Czas ostatniej wizyty u dentysty w populacji 35–44 lat (w %).

	%
Brak danych	1,4
W czasie ostatnich 12 miesięcy	58,4
Przed 2 laty	24,8
Przed 3-4 laty	10,8
Przed 5 laty lub jeszcze później	4,6

Tabela 95. Osoby uczęszczające do dentysty przynajmniej raz w ciągu ostatniego roku – wyniki z pięciu badań prowadzonych w latach 1978, 1988, 1998, 2002 oraz 2010 (w %).

	%
1978	45,2
1988	52
1998	50,8
2002	53,4
2010	59,4

Tabela 96. Charakter placówki dentystycznej, w której miała miejsce ostatnia wizyta.

	%
Brak danych	9,6
Publiczna	28,3
Prywatna	58
Spółdzielnia	4,1

Tabela 97. Korzystanie przez osoby dorosłe z publicznych placówek opieki dentystycznej – wyniki z pięciu badań prowadzonych w latach: 1978, 1988, 1998, 2002 oraz 2010 (w %).

	%
1978	92
1988	71
1998	60
2002	31
2010	28

Tabela 98. Opinie osób dorosłych o różnych elementach odbytej wizyty dentystycznej (w %). Wyniki z Monitoringu w 2002 i 2010 r.

ELEMENTY CHARAKTERYZUJĄCE WIZYTĘ U STOMTOLOGA	2002	2010
Należy przeznaczyć dużo czasu, aby dostać się do stomatologa	15,4	20,1
Należy długo dowiadywać się o adres odpowiedniego stomatologa	8,3	11,1
Stomatolog wyznaczył zbyt odległy termin wizyty	17,5	25,3
Stomatolog (asystentka) był/byli uprzejmi	63,6	74,8
Stomatolog objaśnił (przypomniał), jak należy dbać o uzębienie	43,2	56,3
Stomatolog dokładnie zbadał stan uzębienia	60,6	74,5
Stomatolog dobrze wykonał usługę/zabieg	61,3	77,7
Poniesione koszty wizyty były duże	27,2	39,7
Wykonany zabieg/zabiegi był/y bardzo bolesne	11,7	13,5
Następnym razem respondent pójdzie do tego samego stomatologa	59,5	72,6

Tabela 99. Przyczyny odkładania wizyty u stomatologa pomimo odczuwalnej potrzeby odbycia takiej wizyty (w %). Wyniki z dwóch etapów Monitoringu w 2002 i 2010 roku.

PRZYCZYNY ODKŁADANIA WIZYTY U LEARZA STOMATOLOGA	2002	2010
Respondenta nie stać na leczenie u stomatologa prywatnego, a stomatolog rejonowy wyznacza długie terminy	19,0	14,7
Respondenta nie stać na leczenie u stomatologa prywatnego, a stomatolog rejonowy nie ma dobrych materiałów	13,3	12,8
Respondenta nie stać na leczenie u stomatologa prywatnego, a stomatolog rejonowy niestarannie wykonuje zabiegi	9,5	9,8
Respondenta nie stać na leczenie u stomatologa prywatnego, a stomatolog rejonowy jest nieuprzejmy	6,2	5,4
Respondenta nie stać na leczenie u stomatologa prywatnego, a stomatolog rejonowy nie wykonuje zabiegów, których potrzebuje	8,7	10,5
Respondent boi się bólu, jaki stomatolog może mu sprawić	24,4	20,2
Respondent sądzi, że te kłopoty jakie ma z uzębieniem same miną	6,1	5,0
Respondent nie idzie do stomatologa, bo przypuszcza, że niewiele mu pomoże	4,8	3,9
Respondent nie troszczy się zbyt o stan uzębienia, ma inne ważniejsze problemy	14,2	14,6
Rówieśnicy w otoczeniu respondenta też mają kłopoty z zębami i także zwlekają z pójściem do dentysty	16,7	18,1

Tabela 100. Częstotliwość mycia zębów wśród osób dorosłych.

	%
Brak danych	1,2
Dwa lub więcej razy dziennie	67,5
Jeden raz dziennie	23,1
Czasem zapominam	6,5
Jeden raz na tydzień	0,9
Bardzo rzadko lub w ogóle	0,8

Tabela 101. Odsetki osób dorosłych czyszczących zęby (protezy) co najmniej dwa razy dziennie – wyniki z czterech badań prowadzonych w latach: 1988, 1998, 2002 oraz 2010 (w %).

	%
1988	58,1
1998	51,8
2002	62
2010	67,4

Tabela 102. Sposoby czyszczenia zębów osób dorosłych.

	%
Brak danych	2,4
Płukanie wodą	2,1
Sama szczoteczka	2,3
Szczoteczka + pasta	93

Tabela 103. Znajomość przeznaczenia nici dentystycznej, jej używanie przez respondentów i członków ich rodzin – wyniki dwóch etapów Monitoringu (w %).

	2002	2010
Znajomość przeznaczenia nici	79	86,8
Używanie przez członka rodziny nici dentystycznej	31	50,8
Używanie nici przez respondenta	24	41,3

Tabela 104. Świadomość stomatologiczna osób w wieku 35–44 lat (w %).

TWIERDZENIE	PRAWDA	FALSZ	NIE WIEM	BRAK DANYCH
Próchnica zębów szczególnie intensywnie rozwija się u dzieci i młodzieży	71,8	9,1	16,0	3,2
Choroba dziąseł objawia się m.in. krwawieniem z dziąseł	82,2	4,0	11,3	2,6
Fluorkowanie wody pitnej bardzo zmniejsza zachorowalność na próchnicę	37,9	9,9	48,8	3,4
Zjedzenie jabłka przed pójściem spać może zastąpić wieczorne mycie zębów (<i>falsz</i>)	8,5	75,3	12,7	3,5
Duża lub mała skłonność do próchnicy jest cechą dziedziczną (<i>falsz</i>)	40,8	15,4	40,5	3,3
Polskie pasty zawierające związki fluoru są równie skuteczne jak pasty produkowane w krajach Europy Zachodniej	55,3	10,1	31,6	3,0
U dzieci, którym usunięto dużą liczbę zębów mlecznych często występują wady zgryzu (stłoczenia i przesunięcia zębów stałych)	40,8	9,1	47,3	2,8
Głównym przeznaczeniem nitki dentystycznej jest usuwanie resztek pokarmowych po jedzeniu, a nie czyszczenie przestrzeni międzyzębowych z płytki nazębnej (<i>falsz</i>)	68,5	11,2	17,1	3,3

Tabela 105. Zgłaszalność do lekarza dentysty w poszczególnych województwach (w %).

WOJEWÓDZTWO	OSTATNIA WIZYTA				
	Brak danych	< 12 m-cy	1–2 lata	> 2 lata	> 5 lat
dolnośląskie	0	50,6	26,8	22,0	0,6
kujawsko-pomorskie	0,9	62,2	23,4	6,3	7,2
lubelskie	1,2	66,1	18,8	7,9	6,1
lubuskie	0	77,5	15,0	6,3	1,3
łódzkie	4,4	52,5	31,3	10,6	1,3
małopolskie	0,6	64,6	23,0	6,2	5,6
mazowieckie	0,6	54,4	21,7	11,7	11,7
opolskie	0,7	35,6	43,6	16,1	4,0
podkarpackie	1,9	40,0	20,6	25,0	12,5
podlaskie	3,8	56,2	26,7	8,6	4,8
pomorskie	1,3	57,0	32,2	8,7	0,7
śląskie	0,6	73,0	19,5	3,4	3,4
świętokrzyskie	0,9	69,1	21,8	5,5	2,7
warmińsko-mazurskie	0,9	72,3	23,2	1,8	1,8
wielkopolskie	3,5	51,8	27,2	13,2	4,4
zachodniopomorskie	1,7	76,7	10,0	11,7	0,0
ogółem	1,4	58,4	24,8	10,8	4,6

Tabela 106. Charakter placówek dentystycznych, z których korzystają osoby wieku 35–44 lat (w %).

WOJEWÓDZTWO	PLACÓWKA			
	brak danych	publiczna	prywatna	spółdzielnia
dolnośląskie	13,7	25,0	58,3	3,0
kujawsko-pomorskie	2,7	45,0	49,5	2,7
lubelskie	6,7	23,0	61,8	8,5
lubuskie	5,0	25,0	66,3	3,8
łódzkie	11,9	38,1	41,9	8,1
małopolskie	9,9	32,9	55,3	1,9
mazowieckie	18,9	18,3	61,7	1,1
opolskie	0,0	39,6	52,3	8,1
podkarpackie	35,0	23,1	40,0	1,9
podlaskie	6,7	39,0	51,4	2,9
pomorskie	2,7	19,5	77,9	0,0
śląskie	6,3	26,4	64,4	2,9
świętokrzyskie	7,3	14,5	78,2	0,0
warmińsko-mazurskie	0,9	24,1	59,8	15,2
wielkopolskie	5,3	40,4	51,8	2,6
zachodniopomorskie	5,0	23,3	68,3	3,3
ogółem	9,5	28,4	58,0	4,1

Tabela 107. Odsetki respondentów, którzy podczas ostatniej wizyty (ostatnich wizyt) otrzymali od dentysty instruktaż (przypomnienie), jak należy troszczyć się o uzębienie (w %).

WOJEWÓDZTWO	INSTRUKTAŻ		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	19,0	58,9	22,0
kujawsko-pomorskie	11,7	52,3	36,0
lubelskie	14,5	66,7	18,8
lubuskie	15,0	61,3	23,8
łódzkie	13,8	68,8	17,5
małopolskie	12,4	49,7	37,9
mazowieckie	22,8	58,3	18,9
opolskie	61,7	11,4	26,8
podkarpackie	38,8	40,6	20,6
podlaskie	7,6	69,5	22,9
pomorskie	22,8	43,0	34,2
śląskie	10,9	69,5	19,5
świętokrzyskie	10,0	76,4	13,6
warmińsko-mazurskie	1,8	87,5	10,7
wielkopolskie	11,4	38,6	50,0
zachodniopomorskie	10,0	63,3	26,7
ogółem	19,0	56,3	24,7

Tabela 1081. Odsetki osób twierdzących, że w związku z ostatnią wizytą dentystyczną ponieśli duże koszty.

WOJEWÓDZTWO	WYSOKIE KOSZTY		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	18,5	37,5	44,0
kujawsko-pomorskie	14,4	39,6	45,9
lubelskie	12,1	44,8	43,0
lubuskie	10,0	45,0	45,0
łódzkie	15,0	45,0	40,0
małopolskie	11,2	34,8	54,0
mazowieckie	22,8	34,4	42,8
opolskie	48,3	30,9	20,8
podkarpackie	38,8	26,3	35,0
podlaskie	7,6	33,3	59,0
pomorskie	18,1	38,3	43,6
śląskie	9,2	40,8	50,0
świętokrzyskie	9,1	45,5	45,5
warmińsko-mazurskie	0,9	61,6	37,5
wielkopolskie	11,4	39,5	49,1
zachodniopomorskie	8,3	56,7	35,0
ogółem	17,2	39,7	43,1

Tabela 109. Odsetki osób twierdzących, że w związku z ostatnią wizytą dentystyczną doświadczyli dużego bólu.

WOJEWÓDZTWO	DOŚWIADCZENIE DUŻEGO BÓLU		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	19,0	13,7	67,3
kujawsko-pomorskie	17,1	18,0	64,9
lubelskie	13,9	13,9	72,1
lubuskie	11,3	16,3	72,5
łódzkie	13,8	18,1	68,1
małopolskie	13,0	8,7	78,3
mazowieckie	22,8	10,0	67,2
opolskie	58,4	16,1	25,5
podkarpackie	38,8	10,0	51,3
podlaskie	7,6	13,3	79,0
pomorskie	19,5	13,4	67,1
śląskie	10,9	5,7	83,3
świętokrzyskie	10,9	9,1	80,0
warmińsko-mazurskie	1,8	10,7	87,5
wielkopolskie	10,5	30,7	58,8
zachodniopomorskie	11,7	16,7	71,7
ogółem	18,8	13,5	67,7

Tabela 110. Respondenci nieodkładający wizyty u dentysty (%).

WOJEWÓDZTWO	NIEODKŁADANIE WIZYT		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	0,0	67,9	32,1
kujawsko-pomorskie	1,8	63,1	35,1
lubelskie	1,8	70,3	27,9
lubuskie	1,3	75,0	23,8
łódzkie	2,5	65,6	31,9
małopolskie	0,6	65,8	33,5
mazowieckie	1,7	72,8	25,6
opolskie	1,3	55,0	43,6
podkarpackie	2,5	40,6	56,9
podlaskie	4,8	59,0	36,2
pomorskie	0,7	79,9	19,5
śląskie	17,8	56,9	25,3
świętokrzyskie	0,9	68,2	30,9
warmińsko-mazurskie	1,8	76,8	21,4
wielkopolskie	5,3	59,6	35,1
zachodniopomorskie	1,7	56,7	41,7
ogółem	3,1	64,5	32,4

Tabela 111. Odsetki respondentów twierdzących, że w publicznych placówkach dentystycznych brakuje „dobrych materiałów” dentystycznych.

WOJEWÓDZTWO	BRAK MATERIAŁÓW		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	72,6	13,7	13,7
kujawsko-pomorskie	72,1	14,4	13,5
lubelskie	75,2	13,3	11,5
lubuskie	78,8	8,8	12,5
łódzkie	70,0	15,6	14,4
małopolskie	68,3	14,3	17,4
mazowieckie	75,0	7,2	17,8
opolskie	81,2	14,1	4,7
podkarpackie	45,6	23,1	31,3
podlaskie	64,8	11,4	23,8
pomorskie	83,9	6,0	10,1
śląskie	77,0	10,3	12,6
świętokrzyskie	74,5	8,2	17,3
warmińsko-mazurskie	78,6	9,8	11,6
wielkopolskie	64,9	15,8	19,3
zachodniopomorskie	65,0	21,7	13,3
ogółem	71,8	12,8	15,3

Tabela 112. Spodziewany ból jako jeden z ważniejszych czynników odkładania wizyty u dentystry (w %).

WOJEWÓDZTWO	STRACH PRZED BÓLEM		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	70,2	18,5	11,3
kujawsko-pomorskie	70,3	12,6	17,1
lubelskie	74,5	13,9	11,5
lubuskie	77,5	13,8	8,8
łódzkie	68,1	23,8	8,1
małopolskie	67,7	24,8	7,5
mazowieckie	74,4	18,9	6,7
opolskie	67,8	30,9	1,3
podkarpackie	43,8	41,3	15,0
podlaskie	63,8	17,1	19,0
pomorskie	81,9	11,4	6,7
śląskie	75,3	13,2	11,5
świętokrzyskie	72,7	12,7	14,5
warmińsko-mazurskie	79,5	12,5	8,0
wielkopolskie	64,9	29,8	5,3
zachodniopomorskie	61,7	21,7	16,7
ogółem	69,7	20,2	10,1

Tabela 113. Częstotliwość czyszczenia zębów (w %).

WOJEWÓDZTWO	CZĘSTOTLIWOŚĆ SZCZOTKOWANIA					
	brak danych	>2x dz.	1x dz.	czasem zapominam	1x/tydz.	rzadko lub wcale
dolnośląskie	0,6	69,0	28,0	2,4	0,0	0,0
kujawsko-pomorskie	0,0	63,1	26,1	9,9	0,0	0,9
lubelskie	1,2	70,9	21,8	4,2	0,0	1,8
lubuskie	1,3	83,8	11,3	3,8	0,0	0,0
łódzkie	2,5	61,3	23,8	10,0	1,3	1,3
małopolskie	0,0	80,7	16,8	2,5	0,0	0,0
mazowieckie	0,0	67,2	18,3	11,1	2,2	1,1
opolskie	0,7	55,7	41,6	2,0	0,0	0,0
podkarpackie	1,9	55,6	19,4	18,8	3,8	0,6
podlaskie	3,8	59,0	22,9	11,4	1,9	1,0
pomorskie	0,0	69,1	26,2	4,0	0,0	0,7
śląskie	1,1	71,3	23,0	2,9	0,0	1,7
świętokrzyskie	1,8	77,3	15,5	3,6	0,9	0,9
warmińsko-mazurskie	1,8	83,0	12,5	1,8	0,0	0,9
wielkopolskie	2,6	54,4	28,1	9,6	4,4	0,9
zachodniopomorskie	1,7	61,7	33,3	3,3	0,0	0,0
ogółem	1,2	67,5	23,1	6,5	0,9	0,8

Tabela 114. Odsetki osób dorosłych używających nić dentystyczną.

WOJEWÓDZTWO	STOSOWANIE NICI		
	brak danych	tak	nie
dolnośląskie	1,2	54,8	44,0
kujawsko-pomorskie	3,6	30,6	65,8
lubelskie	1,8	50,9	47,3
lubuskie	0,0	51,3	48,8
łódzkie	3,8	42,5	53,8
małopolskie	0,6	46,6	52,8
mazowieckie	0,6	41,7	57,8
opolskie	0,7	16,8	82,6
podkarpackie	1,9	29,4	68,8
podlaskie	4,8	33,3	61,9
pomorskie	0,7	50,3	49,0
śląskie	1,7	50,0	48,3
świętokrzyskie	0,9	51,8	47,3
warmińsko-mazurskie	3,6	44,6	51,8
wielkopolskie	7,0	22,8	70,2
zachodniopomorskie	1,7	33,3	65,0
ogółem	2,0	41,3	56,7

Tabela 115. Poziom wiedzy dentystycznej wskaźnikowany znajomością pozytywnego wpływu fluorkowanej wody na redukcję próchnicy (% respondentów wskazujących opeje).

WOJEWÓDZTWO	FLUOROWANIE WODY PITNEJ ZMNIEJSZA PRÓCHNICĘ			
	brak danych	prawda	fałsz	nie wiem
dolnośląskie	3,6	43,5	7,1	45,8
kujawsko-pomorskie	9,9	34,2	18,0	37,8
lubelskie	2,4	33,3	12,7	51,5
lubuskie	0,0	36,3	10,0	53,8
łódzkie	6,3	36,3	4,4	53,1
małopolskie	1,2	51,6	8,7	38,5
mazowieckie	0,0	33,3	5,0	61,7
opolskie	4,7	52,3	4,7	38,3
podkarpackie	3,1	36,9	9,4	50,6
podlaskie	3,8	34,3	10,5	51,4
pomorskie	6,0	32,2	8,7	53,0
śląskie	2,3	33,3	12,6	51,7
świętokrzyskie	0,0	50,9	12,7	36,4
warmińsko-mazurskie	2,7	33,9	3,6	59,8
wielkopolskie	5,3	28,9	25,4	40,4
zachodniopomorskie	3,3	26,7	11,7	58,3
ogółem	3,4	37,9	9,9	48,8

Tabela 116. Poziom wiedzy dentystycznej wskaźnikowany błędnym przekonaniem respondentów, że zjedzenie przed snem jabłka może zastąpić mycie zębów (% respondentów wskazujących opcje).

WOJEWÓDZTWO	JABŁKO ZATEPUJE WIECZORNE MYCIE			
	brak danych	prawda	fałsz	nie wiem
dolnośląskie	3,0	6,5	65,5	25,0
kujawsko-pomorskie	2,7	10,8	81,1	5,4
lubelskie	2,4	3,6	83,6	10,3
lubuskie	2,5	8,8	78,8	10,0
łódzkie	5,6	10,6	66,3	17,5
małopolskie	1,9	3,7	87,6	6,8
mazowieckie	0,0	15,6	68,3	16,1
opolskie	8,1	5,4	69,8	16,8
podkarpackie	3,8	4,4	81,9	10,0
podlaskie	5,7	4,8	79,0	10,5
pomorskie	4,0	7,4	75,8	12,8
śląskie	3,4	4,6	81,6	10,3
świętokrzyskie	0,0	6,4	87,3	6,4
warmińsko-mazurskie	3,6	17,9	66,1	12,5
wielkopolskie	7,0	14,9	65,8	12,3
zachodniopomorskie	3,3	21,7	61,7	13,3
ogółem	3,5	8,5	75,3	12,7

Tabela 117. Poziom wiedzy dentystycznej wskaźnikowany błędnym przekonaniem respondentów, że próchnica zębów jest schorzeniem dziedzicznym

WOJEWÓDZTWO	PRÓCHNICA JEST DZIEDZICZNA			
	brak danych	prawda	fałsz	nie wiem
dolnośląskie	4,2	30,4	10,7	54,8
kujawsko-pomorskie	3,6	38,7	25,2	32,4
lubelskie	3,0	40,0	14,5	42,4
lubuskie	0,0	32,5	28,8	38,8
łódzkie	6,9	32,5	5,0	55,6
małopolskie	1,2	39,1	16,1	43,5
mazowieckie	0,6	60,6	11,7	27,2
opolskie	2,7	49,0	8,7	39,6
podkarpackie	3,1	53,1	10,6	33,1
podlaskie	4,8	49,5	13,3	32,4
pomorskie	6,0	30,9	14,8	48,3
śląskie	3,4	29,3	22,4	44,8
świętokrzyskie	0,9	52,7	23,6	22,7
warmińsko-mazurskie	2,7	24,1	11,6	61,6
wielkopolskie	5,3	48,2	20,2	26,3
zachodniopomorskie	3,3	40,0	28,3	28,3
ogółem	3,3	40,8	15,4	40,5

